

INTELEKTUALNI KAPITAL U ARHIVIMA

Uvod u temu

Međunarodni okrugli stol
arhivista, Marija Bistrica,
7.-8. svibnja 2015.

izv. prof. dr. sc. Hrvoje Stančić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu / HAD

Sadržaj

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMMA
GAMUT TOLERANCE

1. Uvod
2. Arhivi danas
3. Intelektualni kapital u arhivima
4. Zaključak

- Što je to intelektualni kapital?
  - **"suma svega što svi u kompaniji znaju, a što joj daje konkurentsku prednost na tržištu. To je intelektualni materijal - znanje, informacije, intelektualna imovina, iskustvo - koji može biti iskorišten za stvaranje bogatstva"**

Thomas A. Stewart, Brainpower - How Intellectual Capital is Becoming America's Most Valuable Asset, Fortune, 1991.

- Što je to intelektualni kapital?
  - "predstavlja znanje kao dinamičan ljudski proces, ali tek kada su **znanje i inteligencija primijenjeni i transformirani u nešto vrijedno** (...) znanje postaje vrijedna imovina, tj. intelektualni kapital (...). U suprotnome, to znanje ostaje tek neiskorišteni intelektualni potencijal."

Marko Kolaković, Teorija intelektualnog kapitala, Ekonomski pregled, 54 (11-12) 2003, str. 936

Arhivi danas

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMMA
CMYK TO sRGB

- Arhivsko gradivo - gradivo nastalo radom osobe, obitelji ili javne ili privatne organizacije te očuvano zbog trajne vrijednosti informacija koje sadržava, a koje služe kao dokaz obavljanja njihovih funkcija i kao dokaz o odgovornosti njihova stvaratelja te su poredani po načelu provenijencije i prvotnoga reda

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMMA
CMYK TO RGB

- Arhivsko gradivo - gradivo nastalo radom osobe, obitelji ili javne ili privatne organizacije te očuvano zbog trajne vrijednosti informacija koje sadržava, a koje služe kao dokaz obavljanja njihovih funkcija i kao dokaz o odgovornosti njihova stvaratelja te su poredani po načelu provenijencije i prvotnoga reda

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR
COMPLETE FOR
GRAPH TABLE

- "... gradivo ..."
  - danas dominantno u e-obliku
  - nastaje korištenjem programa na računalima
  - nastaje korištenjem aplikacija u oblaku
  - nastaje korištenjem različitih platformi i uređaja
  - koncept BYOD - Bring Your Own Device
  - pohranjeno je u sustavima za upravljanje zapisima
  - pohranjeno u oblaku

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMING
CMYK TO RGB

- "... osobe, obitelji, javne i privatne organizacije ..."
  - korespondencija e-poštom, društvenim mrežama, pametnim uređajima → stvaranje osobnih arhivskih fondova?
  - koncepti društvenih mreža ulaze u poslovanje
  - nastanak e-arhivskoga gradiva / nastanak digitalne crne rupe u povijesti?

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMING
GAMMA ADJUSTABLE

- "... očuvano ..."

- (dugo)trajno očuvanje digitalnih zapisa koji trebaju očuvati svoju autentičnost, pouzdanost, integritet i upotrebljivost

ISO 15489-1 – Information and documentation -
Records management, 2001., točka 7.2.2.

- mediji, formati zapisa, operativni sustavi, programi
- konverzija, migracija, emulacija, virtualizacija
- pohrana u oblaku – gdje je doista pohranjeno?

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMMA
CMYK TO RGB

- "... dokaz obavljanja funkcija i odgovornosti ..."
  - koncept e-originala
  - (napredni) elektronički potpisi
  - (kvalificirani) elektronički certifikati
  - digitalni vodeni žigovi
  - poslovni proces od povjerenja
  - digitalni repozitoriji (arhivi) od povjerenja
  - potvrde o certificiranosti

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMMA
CMYK TAGS

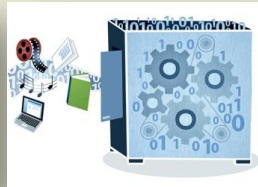
- "... poredani ..."
  - analogno – fizička kategorija
  - digitalno – logička kategorija
    - metapodaci
    - zabilježena uz e-zapis
    - mora biti očuvana

Arhivi danas ...

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMING
GAMING MONITORS

- Arhivsko gradivo - gradivo nastalo radom osobe, obitelji ili javne ili privatne organizacije te očuvano zbog trajne vrijednosti informacija koje sadržava, a koje služe kao dokaz obavljanja njihovih funkcija i kao dokaz o odgovornosti njihova stvaratelja te su poredani po načelu provenijencije i prvotnoga reda

Intelektualni kapital u arhivima

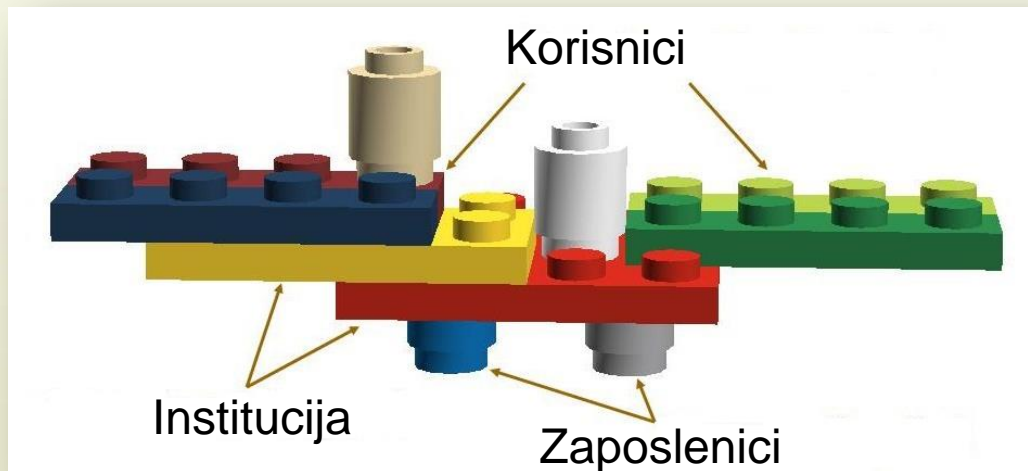
CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMING
GAMMA TOLERANCE

- Arhivi kao neprofitne institucije
- Vrijednost na primjeru arhiva
  - nije monetarna nego broj korisnika
  - povjerenje u institucije - utječe na financiranje
  - stvaranje novih vrijednosti iz postojećega gradiva

Intelektualni kapital u arhivima ...

ZAPOSLENICI (Human Capital) +
INSTITUCIJA (Structural Capital) +
KORISNICI (Consumer Capital) ⇒
INOVACIJE

Intelektualni kapital u arhivima ...

- Specifična filozofija
  - usmjerena na ljude kao temeljne odrednice modernog upravljanja
    - ljudi kao najvrednija imovina-kapital (nema fluktuacije)
    - motiviranje i nagrađivanje
    - praćenje i ocjenjivanje uspješnosti
  - usmjerena na upravljanje informacijama i znanjem
    - poslovni plan - kakva je vizija poslovanja u budućnosti i ljudi koji to poslovanje trebaju nositi i razvijati

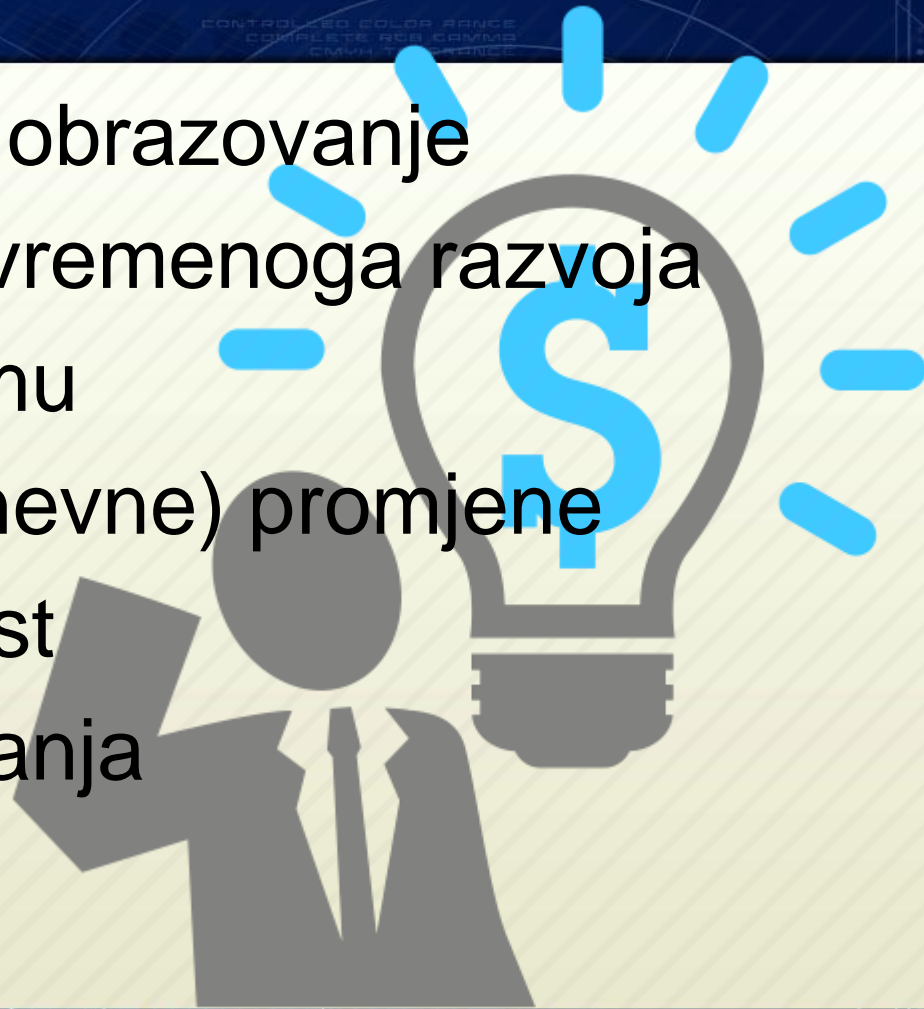
"Intelektualni kapital -
ključni činitelj pretvorbe
(...) gospodarstva u
gospodarstvo znanja."

Zaključak

- Formalno i cjeloživotno obrazovanje
- Proaktivno praćenje suvremenoga razvoja
- Ulaganje u ljude i opremu
- Spremnost na (svakodnevnne) promjene
- Poticanje na inovativnost
- Suradnja i razmjena znanja

Literatura

CONTROLLED COLOR RANGE
COMPLETE RGB GAMING
GAMMA TOLERANCE

- Adams, Mery. Why Should You Model Your Intellectual Capital?, Smarter Companies Blog, 15.7.2009.
- Chen, Jin; Zhu, Zhaohui; Xie, Hong Yuan. Measuring intellectual capital: a new model and empirical study, Journal of Intellectual Capital. Vol. 5 br. 1, 2004., str. 195-212
- Kolaković, Marko. Teorija intelektualnog kapitala, Ekonomski pregled, 54 (11-12) 2003, str. 925-944
- Sundać, Dragomir; Švast, Nataša. Intelektualni kapital. Temeljni čimbenik konkurentnosti poduzeća, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Zagreb, 2009., 94 str.